

Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi

Journal of Dialect Studies

Журнал диалектологических исследований

KIŞ WINTER 2015 • SAYI ISSUE 11

Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi

Journal of Dialect Studies

Журнал диалектологических исследований

ISSN: 2146 - 4219

Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi, başta Türkiye Türkçesi ağızları olmak üzere diyalektoloji alanında çalışmaların yayımlandığı uluslararası standartlarda, hakemli bir dergidir. Kış/Aralık ve Yaz/Temmuz sayısı olmak üzere yılda iki kez yayımlanır. **Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi**'ne gönderilen yazılar, önce yayın kurulunca dergi yazım ilkelerine uygunluk açısından incelenir ve uygun bulunanlar, değerlendirilmek üzere o alandaki çalışmaları ile tanınmış en az iki hakeme gönderilir. Hakemlerin isimleri gizli tutulur ve raporlar beş yıl süre ile saklanır. Yayımlanan yazıların dil, bilim ve hukuki açıdan bütün sorumluluğu yazarlarına, yayın hakları **Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi**'ne aittir. Yayıncının yazılı izni olmaksızın kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz ve çoğaltılamaz. Yayın Kurulu dergiye gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamamakta serbesttir. Gönderilen yazılar iade edilmez.

DERGİNİN TARANDIĞI İNDEKSLER

Akademik Dizin (Akademik Türk Dergileri) İndeksi

ASOS Index

EBSCO Full Text Magazine Index

OKUYUCU MEKTUPLARI / LETTERS

Lütfen yayımlanan yazılar hakkındaki görüş, yorum ve önerilerinizi Editöre gönderiniz.

Readers are highly encouraged to Express their views, comments or suggestions on published articles, to the editor.

Doç. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

mdursunerdem@gmail.com

Sahibi / Owner

Mehmet Dursun ERDEM

Editör / Editor

Mehmet Dursun ERDEM

Genel Koordinatörü / General Coordinator

Sibel ÜST

Yayın Kurulu / Editorial Board

Gürer GÜLSEVİN - Ahmet GÜNŞEN
Ahat ÜSTÜNER - Mehmet Dursun ERDEM
Ercan ALKAYA - Sibel ÜST - Abdullah KÖK

Danışma Kurulu / Consulting Board

Leylâ KARAHAN - Gürer GÜLSEVİN
Ahmet BURAN - Bernt BRENDAMOEN
Nurettin DEMİR - Mehmet AYDIN
Erdoğan BOZ - Ali AKAR

Dış Temsilciler Koordinatörü / General Coordinator of

Foreign Editors

Gürer GÜLSEVİN

Dış Temsilciler / Representative of Foreign Country

Almanya: Marcel ERDAL
Arnavutluk: Xhemile ABDÛ
Azerbaycan: Habibe ALİYEVA
Başkurdistan: Almas Şayhulov
Çin: Abdülhakim MEHMET
Gürcistan: Elizabet BJALAVA
Hollanda: Mehmet TÛTUNCÛ
İngiltere: Erol SAKALLI
Japonya: Takashi OSOWA
Kazakistan: Ergali ESBOSİNOV
Kırgızistan: Ulanbek ALİMOV
KKTC: Vügar SULTANZADE
Moğolistan: Rinchinhorol MUNKHTULGA
Norveç-İsveç: Bernt BRENDAMOEN
Özbekistan: Cabbar İŞANKUL
Tataristan: Farid HAKİMCANOV
Ukrayna: Niyar KURTBİLALOVA
USA: Robert DANKOFF

İletişim / Communication

Mehmet Dursun ERDEM – Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
| Eğitim Fakültesi 50300 NEVŞEHİR

Tel: 90.384.2281004 | Belgeç (Faks) : 90.384.2281040

E-posta: info@diyalektolog.com

Basım Yeri: İZMİR

Basım Tarihi: Aralık 2015

ISSN: 2146-4219

Hakemler / Referees and Advisory Board

Prof. Dr. Ahat ÜSTÜNER – Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet AKCATAŞ – Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet BURAN - Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN - Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Ali AKAR - Muğla Üniversitesi
Prof. Dr. Alimcan İNAYET - Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşe İLKER - Celal Bayar Üniversitesi
Prof. Dr. Bernt BRENDAMOEN - Oslo University
Prof. Dr. Bilal YÜCEL - Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Bilgehan Atsız GÖKDAĞ - Kırıkkale Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Çetin PEKACAR - Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Erdoğan BOZ - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Funda TOPRAK – Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN - Ege Üniversitesi
Prof. Dr. H. İbrahim DELİCE - Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. H. İbrahim USTA - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ - Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Hatice ŞAHİN - Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Kerime ÜSTÜNOVA - Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Leylâ KARAHAN - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet AYDIN - Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM – Nevşehir Ü.
Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ - Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mukim SAĞIR - Erzincan Üniversitesi
Prof. Dr. Musa ÇİFÇİ - Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ARGUNŞAH - Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ÖNER - Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa UĞURLU - Muğla Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN - Muğla Üniversitesi
Prof. Dr. Nurettin DEMİR - Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Osman YILDIZ - Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Recep TOPARLI - Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Saadettin ÖZÇELİK - Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Şerif Ali BOZKAPLAN - Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Şükrü Haluk AKALIN - Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Zeki KAYMAZ - Ege Üniversitesi
Doç. Dr. Caner KERİMOĞLU - Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Celal DEMİR - Afyon Kocatepe Üniversitesi
Doç. Dr. Ercan ALKAYA - Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Erkin EMET - Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Faruk YILDIRIM - Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Feridun TEKİN - Giresun Üniversitesi
Doç. Dr. Figen GÜNER DİLEK - Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Hatice ŞİRİN USER - Ege Üniversitesi
Doç. Dr. Jale ÖZTÜRK - Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa SARI - Mevlana Üniversitesi
Doç. Dr. Nadir İLHAN – Ahi Evran Üniversitesi
Doç. Dr. Nergis BİRAY - Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Osman MERT - Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Talip YILDIRIM – Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Turgut TOK - Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bayram ÇETİNKAYA - Afyon Kocatepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cahit BAŞDAŞ - Muğla Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cüneyt AKIN – Afyon Kocatepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ekrem AYAN - Muğla Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Erol SAKALLI – Uşak Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Galip GÜNER - Erciyes Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gülsine UZUN - Muğla Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. H. Kahraman MUTLU - Afyon Kocatepe Ü.
Yrd. Doç. Dr. Murat ÖZŞAHİN – Afyon Kocatepe Ü.
Yrd. Doç. Dr. Önder SEZER - Uşak Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özgür AY - Uşak Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Selcen ÇİFÇİ - Uşak Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Selma GÜLSEVİN – Dokuz Eylül Üniversitesi

EDİTÖRDEN...

Değerli Okuyucular,

Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi'nin on birinci sayısıyla karşınıza çıkmanın ve her sayısıyla ağız araştırmaları literatürüne katkı sağlamanın büyük mutluluğunu yaşıyoruz.

Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi'nin bu sayısında editör kontrolü ve hakem sürecini tamamlamış birbirinden değerli 8 yazı bulunmaktadır. Bu sayımızın başyazısı, diyalektoloji alanına pek çok çalışması ile önemli katkıları olan sayın Doç. Dr. Nergis BİRAY'a aittir.

Doç. Dr. Nergis BİRAY, “*Türkmen Türkçesinde Kuvvetlendirme İşlevli Dil Birimleri: hi, hi-de, hiy, hiy-de, hey, hey-de, heyem*” adını verdiği makalesinde, Türkmen Türkçesinde kuvvetlendirme işlevli dil birimlerinden bazılarını, Türkçedeki enklitikler açısından ele alıp değerlendirmiş, bu yapıların kullanım ve işlevlerini incelemiştir. Kullanılışları ve işlevleri açısından Türkmen gramerlerinde verilen bilgiler ve farklı görüşleri de ele alarak bu dil birimlerinin enklitik olup olmadıklarını gözden geçirmiş ve bir sonuca ulaşmaya çalışmıştır. Hocamıza dergimize olan teveccühlerinden dolayı teşekkür ederiz.

Bu sayımızda ayrıca, Abdülhalûk Uygur'un şiirlerinde kullanılan fiilimsilerle ilgili ayrıntılı bilgiler elde edebilecek, dillerin tarihi etnolinguistik özelliklerinin tetkikinde ağız atlaslarının rolünü değerlendirebilecek, Kırgız Türkçesinde yansımali kelimelerden türeyen biçim yansımali fiiller arasında dolaşabilecek ve ortak dil bağlamında terim birliği açısından Türkiye Türkçesi-Özbek Türkçesi coğrafya terimleri üzerine bir karşılaştırma yapabileceksiniz.

Bu sayı dolayısıyla, bize çalışmalarını gönderen yazarlarımıza ve makaleleri dikkatli bir şekilde inceleyen hakemlerimize bir kez daha emeklerinden dolayı teşekkür ederim.

Dergimizin on ikinci sayısı Ağustos ayında yayımlanacaktır. Her zaman olduğu gibi bu sayımıza da bütün diyalektologların katkısını bekliyoruz.

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Nevşehir, Aralık 2015

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

	<u>Sayfa / Page</u>
Editörden... / Editor's Note	i
İçindekiler / Contents	iii
Nergis BİRAY - Türkmen Türkçesinde Kuvvetlendirme İşlevli Dil Birimleri: “hi, hi-de, hiy, hiy-de, hey, hey-de, heyem” / Language Units That Have Reinforcement Function in Turkmen: “hi, hi-de, hiy, hiy-de, hey, hey-de, heyem”	1-13
Özgür AY - Abdülhalûk Uygur’un Şiirlerinde Kullanılan Fiilimsiler Üzerine / Non-Finite Verbal Forms Used in Abdülhalûk Uygur’s Poems	13-45
Galibe HACIYEVA - Dillerin Tarihi Etnolinguistik Özelliklerinin Tetkikinde Ağız Atlaslarının Rolü / Role of The Dialectological Atlases In The Investigation of The Ethnolinguistic Features	47-55
Aksaamai OMURALIEVA - Kırgız Türkçesinde Yansımali Kelimelerden Türeyen Biçim Yansımali Fiiller / Onomatopoeic Verbs Derived From Onomatopoeic Words in Kirghiz Turkish	57-64
Feridun TEKİN - Ortak Dil Bağlamında Terim Birliği Açısından Türkiye Türkçesi-Özbek Türkçesi Coğrafya Terimleri Üzerine Bir Karşılaştırma / Based on The Idea of a Common Language, a Comparison Between Turkish and Uzbek Geographical Terms With Respect to Terminology Unity or Commonness	65-74
Burcu KABAN - Cüneyt AKIN, Kırgızcanın Ağızları, Gazi Kitabevi, Ankara 2014, 311 s., ISBN: 978-605-344-173-1	75-76
Sema KARAKAYA - Abdülhakim MEHMET, Uygur Destanları ve Destancılık Geleneği Üzerine Araştırmalar, Elik Yayınları, Uşak 2010, 209 s., ISBN: 978-9944-0209-8-5	77-78
Recep KILIÇ - Hikmet KORAS, Vatan Şairi Bir Uygur Mehemmetimin Obulkasimov (ALMASBEK), Kömen Yayınları, Konya 2015, 448 s., ISBN: 978-605-518-446-9	79-81
Yayın İlkeleri / Writing Policies	83-91